

Müzik Teorisi Notları 13

-Gürlük Terimleri (Nüanslar)-

Şimdiye kadar notaları, notaların sürelerini, zaman ölçülerini öğrendik. Ancak müzik sadece bu elemanlardan oluşmuyor. Herhangi bir parçayı dinlerken hissettiğimiz heyecan, huzur hissi ya da hüzün gibi duygulardan sorumlu başka dinamikler var. Bu dinamiklerden biri nüanslar...

Nüans işaretleri çalıcıya parça boyunca nerelerde kuvvetli yani yüksek sesle, nerelerde hafif çalacağını gösteren işaretlerdir.

Başlık Müzik Terimleri Neden İtalyanca?

Dünyanın her yerinde binlerce yıldır müzik yapılırken neden İtalyanca müzikte evrensel ve ortak bir dil haline gelmiş?

Bunun nedenlerinden biri İtalya'nın, özellikle Rönesans ve Barok dönemlerinde, müzik de dahil olmak üzere sanat açısından önemli bir merkez olması. Özellikle Venedik ve Milano gibi şehirler müzikal biçimin, yapının ve terminolojinin gelişiminde büyük etkisi olan operanın doğum yerleri.

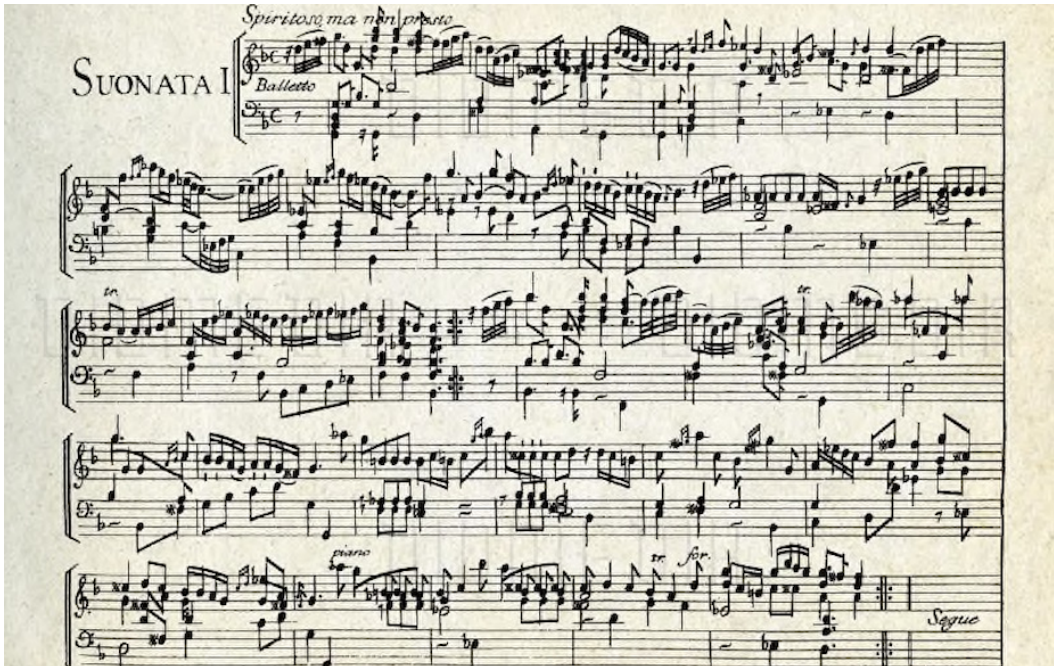

Bu zamanların en etkili bestecileri, teorisyenleri ve müzisyenlerinin çoğu İtalyan yarımadasından geliyordu. Monteverdi, Vivaldi, Corelli, Scarlatti...Nasıl latince bilimin ve kilisenin dili olduysa, İtalyanca da sanatın, özellikle de müziğin dili haline geldi.

Monteverdi

Ayrıca ilk müzik basım teknikleri İtalya'da, özellikle Venedik'te geliştirildi. Ve basılı müziğin buradan yayılması notalarda İtalyanca terimleri standart hale getirdi ve bu notalar diğer Avrupa ülkelerine de ihraç edilerek yayıldı.

Diğer yandan diğer ülkelerden müzisyenlerin İtalya'ya eğitim için gelmesi ya da tam tersi olarak İtalyan müzisyenlerin diğer ülkelere seyahati İtalyan müzik terminolojisinin daha da yayılmasını sağladı.

Müzik daha karmaşık hale geldikçe, müzisyenler daha standart talimatlara ihtiyaç duymaya başladı. İtalyanca terimler, Avrupa çapında kullanılabilecek tarafsız bir dil sunuyordu ve böylece müzisyenin nereden geldiğine bakılmaksızın müziğin benzer şekilde çalınabilmesini sağlıyordu.

İşte İtalyancanın evrensel müzik dili haline gelmesinin kısa hikayesi bu.

Nüanslar

Nüanslar her zaman kısaltma şeklinde yazılırlar ancak uzun şekilleriyle okunurlar. Bu nedenle biz hem kısaltmalarını hem de orijinal İtalyanca kelimelerini öğreneceğiz.

p

f

P (piano); hafif çalmamız ya da söylememiz gerektiğini anlatır. F (forte) ise tam tersi olarak kuvvetli anlamına gelir.

Diğer nüanslar bu iki temel nüansın varyasyonlarıdır. Bir de İtalyanca mezzo sözcüğünden bahsedelim. Mezzo, “orta” ya da “ılımlı” anlamlarında kullanılır. Piano ya da forte kelimelerinin önüne geldiğinde onları daha ılımlı hale getirir. Orta hafiflikte ya da orta kuvvette gibi.

mf

mp

Eğer besteci bir nüansın hafiflik derecesini arttırmak istiyorsa, birkaç p harfini yan yana koyabilir. Aynı kural forte için de geçerli.

pp

ff

Bazı besteciler eğer vermek istedikleri etki konusunda çok radikal fikirlere sahiplerse çalıcılara işkence çekirtmek pahasına bazen 3, 4, 5 piano ya da forte isteyebilirler. Bu nüansları yorumlamak bazen müzisyenler için zorlayıcı olabilir ancak etkisi de o oranda güçlüdür.

ppppppp

ffffff

Şimdi nüansları en hafiften kuvvetliye doğru sıralayalım:

- **PPP (Pianississimo):** Çok çok hafif
- **PP (Pianissimo):** Çok hafif
- **P (Piano):** Hafif
- **Mp (Mezzo piano):** Orta hafiflikte – “piano”dan biraz daha kuvvetli
- **Mf (Mezzo forte):** Orta kuvvette – mp’den biraz daha kuvvetli ama forteden daha hafif
- **F (forte):** Kuvvetli
- **FF (fortissimo):** Çok kuvvetli
- **FFF (Fortississimo):** Çok çok kuvvetli

Crescendo ve Diminuendo (decrescendo)

Şimdiye kadar öğrendiğimiz nüanslar ses düzeyinin ani değişimlerini gösteren işaretlerdi. Eğer besteci kademeli olarak sesi değiştirmek istiyorsa bunun için aşağıda gördüğünüz sembollerini kullanır.

Crescendo

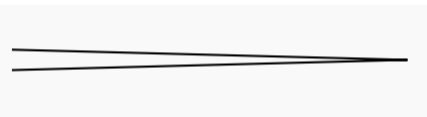
Sesi gittikçe arttırmanız gerektiği anlamına gelir. Sembol parçanın neresine kadar uzuyorsa sesi o notaya kadar arttırırsınız. İşaretin bittiği yerde varmanız gereken ses

yüksekliğini gösteren başka bir nüans olur. F, FF, ya da mf gibi...

cresc. .

Bazen crescendo işareti yerine bu kısaltmayı da görebilirsiniz.

Diminuendo (Decrescendo)

Sesi kademe kademe azaltmanızı söyleyen bir işarettir. Tıpkı crescendo gibi sembol parçanın neresine kadar uzuyorsa sesi o notaya kadar düşürürsünüz.

dim. _

Bazen diminuendo işareti yerine bu kısaltmayı da görebilirsiniz

!!! ÖNEMLİ NOT

Burada bahsettiğim konular hakkında daha detaylı bilgi için Youtube kanalımdaki “Gürlük Terimleri (Nüanslar)” videomu izleyebilirsiniz:

Gürlük Terimleri: https://www.youtube.com/watch?v=G26Pz4R_RHl&t=5s

© 2025 Tuba Kandemir. Tüm hakları saklıdır.